

34

MUSEUM JULIEN VAN NERUM
HOEGAARDEN

ALPAIDIS

TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

Museum Julien Van Nerum «'t nieuwhuys»

Ernest Ourystraat 2 - 4, 3320 Hoegaarden, tel. 016/762.94

Vereniging zonder winstoogmerk.

(Statuten : Belgisch Staatsblad 19.1.1967)

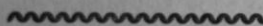
Bankrekening : Bank van Brussel nr. 310-0370021-52 - Museum Julien Van Nerum - v. z. w.

Openingsuren

van het museum, de 18^e eeuwse taveerne, de bierkelder en de verenigingszaal

op werkdagen : vanaf 15 uur

op weekeinden en feestdagen : vanaf 10 uur

HOGER BESCHERMKOMITEE :

Eredeken Ridder J. de NEEFF, Gouverneur van de Provincie Brabant

Leden R. KERRIJN, Burgemeester van Hoegaarden

G. PIERLET, Substituut van de Procureur des Konings te Tongeren

L. BORREMANS, Ere-Ambassadeur van Z. M. de Koning

A. HETTICH, Oud-Burgemeester van Hoegaarden

P. ROCK, Directeur-Generaal aan het Ministerie van Kultuur

J. VERBESSELT, Konservator aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis

Hoegaarden

1974

Tiende jaargang

nummer 34

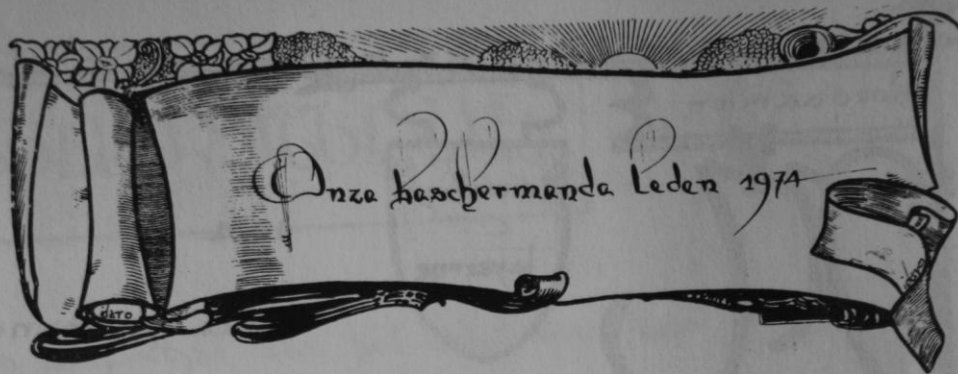
inhoud

Onze Beschermende Leden 1974 2

De geschiedenis van het klooster van
Hoegaarden 9
door Flubert Van Nieuw en Maurits Jochims

ze zijn uw vertrouwen eerbij waard

sluven onze publicitaire Leden

juffrouw cecile struyt, Hoegaarden
mevrouw jozet smeesters, Tienen
drukkerij fourie, Hoegaarden
de heer r. rolin jacquemyns, Tienen
de heer max lewin, Brussel
de heer p. vandermeeren, Hoegaarden
juffrouw mariette hermans, Hoegaarden
de heer j.p. desmedt, drogenbos
mevrouw l. lodewyckx, Hoegaarden
mevrouw a. dotremont, Brussel
dokter p. deyers, Belchteren
de heer paul bail, Hoegaarden
dokter decoster, Hoegaarden

Lijst afgesloten op 18 januari 1974

in alpaïdis adverteren
doet uw zaak renderen

WOLFF WOLFF

de specialist van het schuimrubben
alle vormen en densiteiten

afdeling geschenken

geschenkjes uit alle landen
de grootste keuze van het hele land
tin, koper, kristal

afdeling binnenhuisinrichting

meubilair, gordijnen, overgordijnen
matrassen, kussens, tapijten
alles in het huis zelf vervaardigd

NOTELAARSTRAAT 42c, 42d, 29

1040 BRUSSEL

02/33.50.65

10% vermindering aan alle leden van
het museum Julien Van Werum

KASBONS

appelbomen voor de dorst...

VOOR U

Doelstraat 74
3320 Hoegaarden
Tel. : 016/761.05

Generale Bankmaatschappij

MARION (VERWANT MET DE HOEGAARDSE BROUWERS THOMSIN), GIOVANNI
EN HUN DOCHTER ONTVANGEN HUN VRIENDEN IN EEN AANGENAME
STEMMING VAN 10 UUR 'S MORGENS TOT BIJ DAGERAAD

VERZORGEDE KEUKEN
GESLOTEN OP ZONDAG

PUB'S RESTAURANT

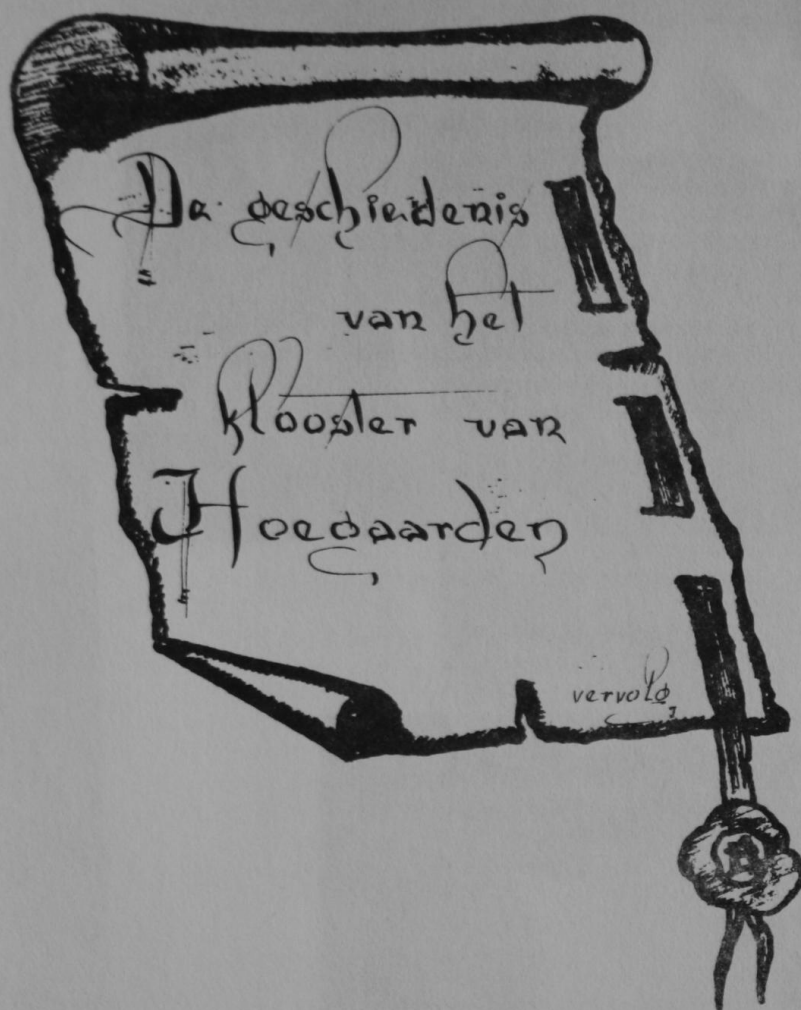
The little Dailly

AAN DAILLYPLEIN
355 LEUVENSE STEENWEG

1030 BRUSSEL

02/36.13.48

als ik onze arme penningmeester 450 f. schenkt, dan
maakt hij in dit wabje iets meer voor ik en Romein
alle vrienden van 't Nieuwhuys in 1974 bij 't iets kopege

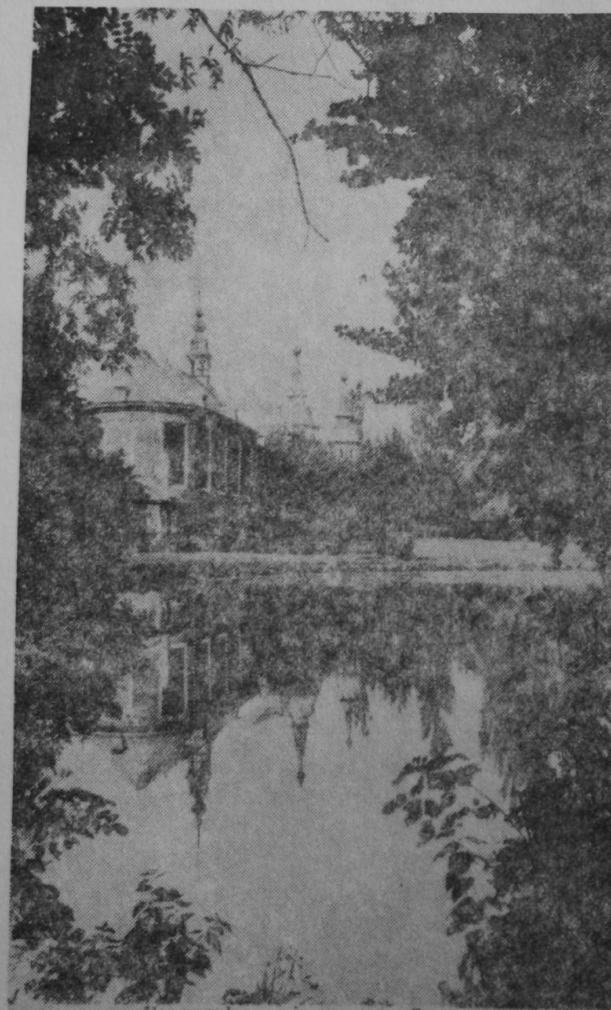
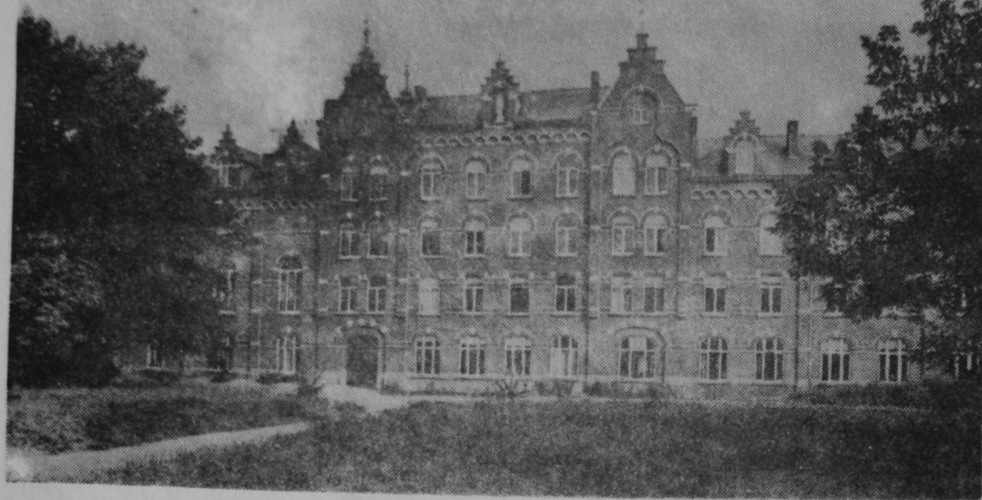

Op 7 augustus werd te Hoegaarden de aankomst gemeld van Belgische troepen die te Luik hadden gevochten. De volgende dag verschenen de eerste soldaten in het klooster, waar ze kamers en eten kregen. Kolonel Berger met een twintigtal officieren verbleven er van zaterdag tot dinsdag in de nieuwe gebouwen van " Sainte Anne " , terwijl een veertigtal soldaten gelegerd werden in de klassen van het externaat. Bij de Directeur van het klooster, L.H. Van Kerkhoven, verbleven 160 manschappen waaronder enkele officieren.

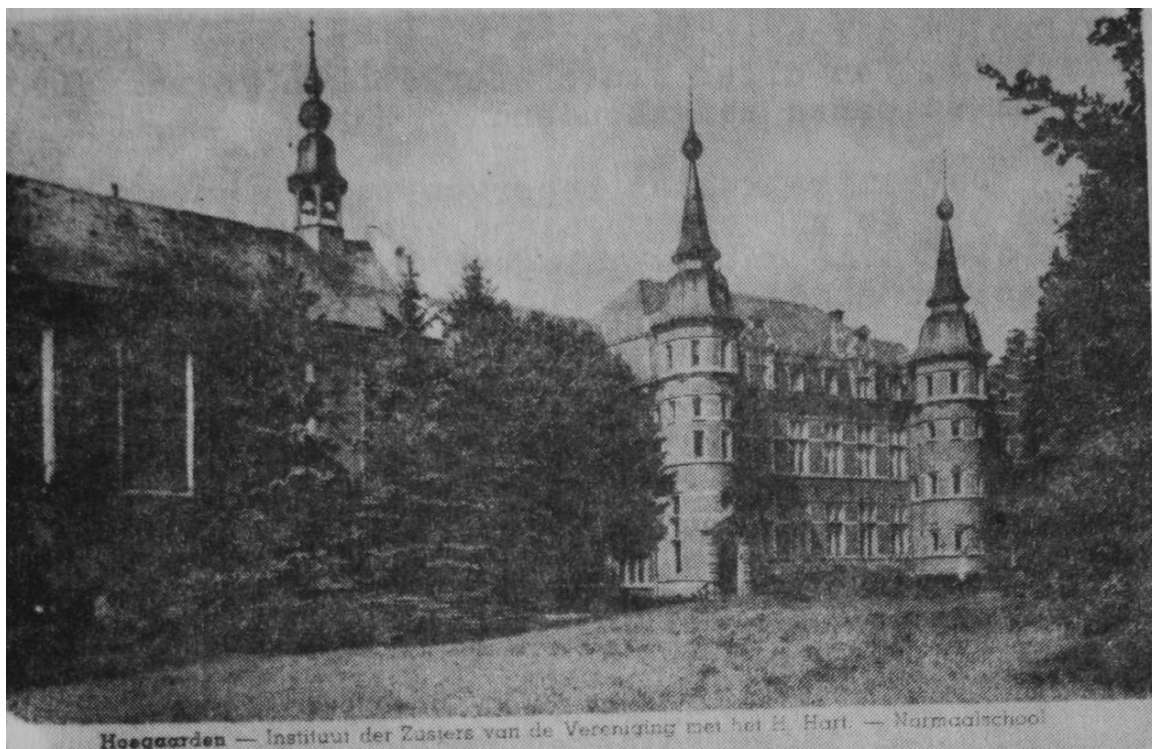
Op dinsdag 11 augustus om 9 uur 's avonds kwamen de Kolonel en de Kapitein zwart van het stof binnen. Zij verwittigden de zusters dat zij naar de kelders moesten gaan schuilen, ingeval er zou gevochten worden.

Tot middernacht werd er voortdurend aan de kloosterdeur gebeld, want steeds werden telegrammen binnengebracht; een kolom van 10.000 Duitsers zou aan de boskant van Goetsenhoven zijn gezien geweest.

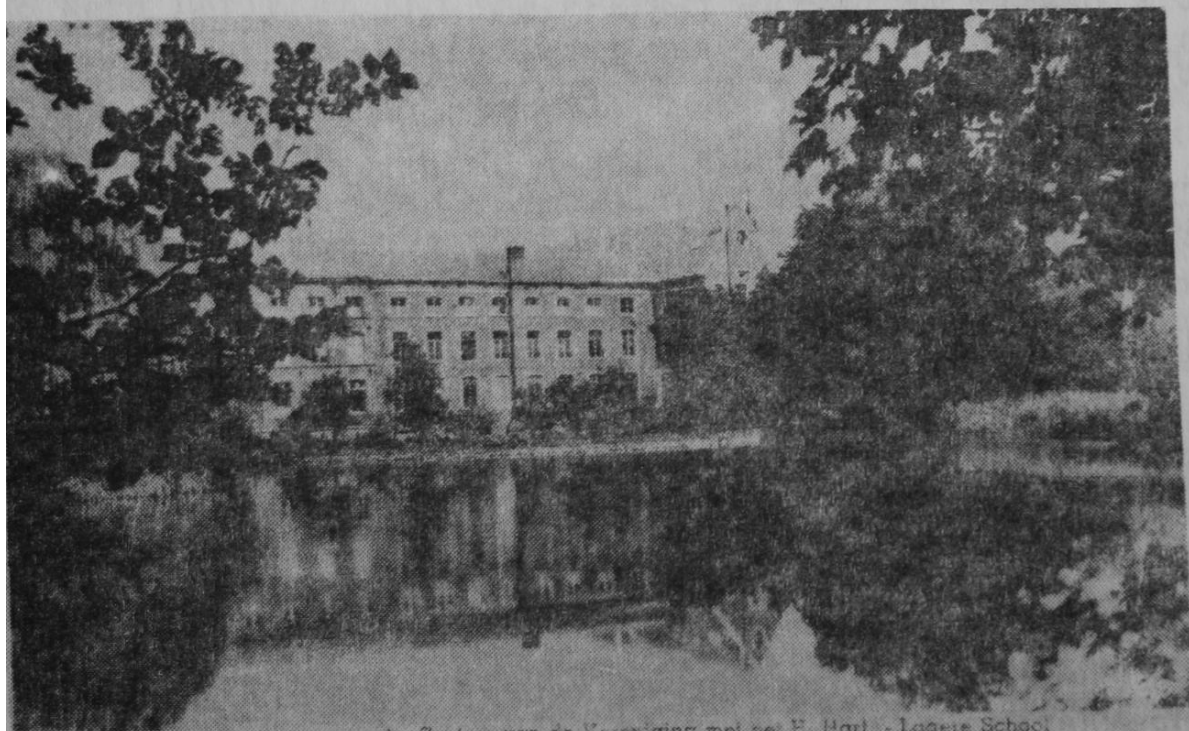
Hoegaarden. — Institut der Zusters van de Vereniging met het H. Hart. Sint-Anna-Afdeling
 Institut des Sœurs de l'Union au Sacré-Cœur - Section Sainte-Anne

Hoegaarden. — Institut der Zusters
 van de Vereniging met het H. Hart. - De Kapel

Hoegaarden — Instituut der Zusters van de Vereniging met het H. Hart. — Normaalschool

Hoegaarden. — Instituut der Zusters van de Vereniging met het H. Hart. — Lagere School

Het gros van de troepen vertrok op 12 augustus om 7 uur 's morgens; alleen patrouilles bleven achter om Hoegaarden te bewaken. Men kon in het dorp geen 50 meter gaan zonder papierkontrolé. Ten allen kante weerklonken geweersalvo's en er werden ook spionnen aangehouden.

Dagelijks kwamen legervoertuigen boterhammen en koffie halen bij de zusters, bestemd voor een 100 tal Belgische soldaten die in de omtrek gelegerd waren, terwijl ook vele familieleden van einde en ver hun verwanten-soldaat kwamen opzoeken.

Op zondag 16 augustus bulderde het kanon te Eghezée en de volgende dag schoot de artillerie onophoudelijk van 2 tot 5 uur. Te 5,30 uur in de namiddag hoorde men opnieuw geweersalvo's. Verschillende families uit Bost en omstreken kwamen zich in het klooster schuilen. Om 6 uur traden machinegeweren in aktie, de kogels floten in alle richtingen en iedereen vluchtte naar de kelders. Het lawaai eindigde omstreeks halfacht.

De Belgische soldaten hadden zich teruggetrokken tot Tienen. Er werden twee gewonden in het klooster binnengebracht. De muur nabij de ingangspoort was helemaal doorzeefd van kogels. Het station en vele huizen in deze straat lagen plat.

Op 18 augustus te 5 uur 's morgens, rukten de Duitsers langs de statiestraat Hoegaarden binnen. Daar werd de vluchtende pastoor van Outgaarden gefusilleerd en Mevrouw Geens uit de Grote Molen dodelijk gekwetst. De Direkteur van het klooster en Dokter Lodewijckx waren gewonden gaan opzoeken en brachten twee zwaar gekwetsten mee. In de weide achter het klooster werden vier doden aangetroffen.

Rond 17,30 uur vlogen de eerste obussen over het dorp en van achter de fabrieksmuur boden enkele dappere Belgische soldaten weerstand. Rond 20 uur was alles weer kalm.

Vele huizen in het dorp stonden in brand en talrijke mensen kwamen in het klooster toegestroomd.

Op donderdag 19 augustus trokken vanaf 8 uur 's morgens een groot aantal Duitse troepen voorbij met ongeveer 150 kanonnen, elk door 6 paarden getrokken. Zo rukten meer dan 200.000 manschappen (sic) in de richting van Tienen om zich naar Authem (Houtem St. Margriet) te begeven, waar de slag hevig woedde.

Die akelige morgen van 19 augustus namen de Duitsers te Hoegaarden wraak, voor de geleden verliezen, tegenover een handvol dapperen die zij als vrijeschutters aanzagen. Zij steelden, plunderden en verwoestten. Zij staken de suiker in de Grand-Pont in brand en legden in de Gasthuisstraat een maïs-magazijn in as. Dan trokken de bezopen Duitsers naar burgemeester H. Dotremont die met de revolver op het hart vergiffenis moest vragen.

Zo ging het verder naar de St. Gorgoniuskerk, waar kosters Van Rickstal de deur moest openen. De Duitsers vernielden er de oude kruisweg en alle wapenschilden van oude Hoegaardse geslachten.

En vervolgens trokken zij naar het klooster om het in brand te steken. De soldaten verspreidden zich in de omliggende tuinen en het park en omsingelden alzo de gebouwen van Mariadal opdat niemand zou ontsnappen.

De woestelingen plunderden eerst het huis van de Directeur, dronken zijn wijn uit en rookten zijn sigaren op. Alledakens en linnengoed werden gestolen en samen met een 70 tal flessen wijn in een koffer meegevoerd.

Toen de Directeur vroeg één enkel deken voor zich zelf te mogen behouden, werd hem dit botweg geweigerd. Daarop wilden zij het klooster in brand steken. Er heerste een dodelijke angst binnen de kloostermuren, maar plots traden de drie Duitse zusters vooruit en gingen ten goede spreken bij de officieren.

Het waren Anna Bomert uit Steele, 67 jaar, Elisabeth Ising, eveneens uit Steele, 59 jaar, en Emma Vogelsang uit Werden, 72 jaar.

De oudste zuster nam het woord en verbaasd hier geestelijken uit hun " heimat " aan te treffen, zagen de Duitsers op het allerlaatste ogenblik van hun snood en moordend plan af. En zo werd Mariadal van een totale vernieling gered.

Diezelfde dag hadden de Duitsers ook gijzelaars genomen, waaronder vader Moens, brouwer Thomsin, mijnheer Geens, de stationchef, Julien Van Nerum uit het Nieuwhuys, nog enkele andere burgers en een paar gevangen soldaten.

Zij werden meegevoerd tot aan het Kasteel van Overlaar om er gefusilleerd te worden, maar toen het gebulder van Houtem ophield en het bericht kwam dat de Duitsers de slag aan de Gete hadden gewonnen, liet de officier uit dolle vreugde de gijzelaars vrij.

Op vrijdag 27 augustus kwam pastoor Van Gucht de mis lezen in de kloosterkapel want de kerk van Hoegaarden moest gesloten blijven. Een Duitse schildwacht met revolver in de hand, verdreef iedereen die de kerk durfde naderen.

De vorige avond hadden 15 soldaten zelfs de gemeenteklerk verplicht hen vooraf te gaan en de toren te bestijgen, om te zien of er geen Belgische soldaten meer verstopt zaten.

Een Pruisische soldaat kwam te Hoegaarden aan en meldde het bloedig gevecht bij Yvoir, waar de Duitsers grote verliezen hadden geleden.

... een van de drie Duitse nonnen ...

Naast de molen van Hoegaarden werden 140 Duitse soldaten begraven en ook 40 van de 80 Belgen die deze stelling verdedigden.

Een doodse stilte waadde over Hoegaarden. Er was geen verbinding meer met Tienen, geen post, geen krant, terwijl de bevoorrading problematisch werd.

En nu laten we de nonnen zelf aan het woord, die alles zorgvuldig in een dagboek neerschreven :

Op zaterdag 28 augustus vernemen we de plundering van Leuven en de duitse wredeheden in deze stad. Er zijn namelijk 20 vluchtelingen aangekomen in het klooster die dag.

Om half negen 's avonds sloeg een bom in juist naast het kerkhof van het klooster.

Zondag 29 augustus: van twee uur 's morgens is er kanongebulder van de kant van Maastricht, zonder onderbreking. Voortdurend zijn er vliegtuigen in de lucht.

Op 30 augustus komt een bode van het lijkhuis van de zusters te Nijvel naar Hoegaarden en brengt informatie over de toestand te Nijvel.

Op 8 september worden de drie gewonden die in het klooster verpleegd worden in 't geniep naar het dorp geslacht.

13 September: sinds donderdag is er kanongebulder tussen Tienen en Leuven.

Alam op 14 september: een auto komt aan in 't blooter met de Duitse Kommandant van Tienen, een militair geneesheer en 2 soldaten. Zij komen de gewonden zoeken die natuurlijk al weg zijn sinds de Pe. Na hun vertrek komen de gewonden terug. (Hier had een stroomd verraad gewerkt!).

Op 18 september brengt de veldwachter een brief van de burgemeester. Hij schrijft dat heel het dorp weet dat er 3 gewonde soldaten zijn in het blooter en dat hij representaties vreest en dus eist hij het vertrek van de gewonden binnen de 12 uur. De dokter (Lodewijckx?) zept terug een omweg naar Brussel te gaan. Zuster Ovente van het bijhuis van de zuster te Mijvel (aangekomen in Hoegaarden met een boot de 17e) wil ze meenemen. Men geeft aan de gewonden de papieren van werkmannen van het blooter, en voorspagaan door een van de werklui vertrekken ze de 19e om 4 uur 's morgens. Zuster Marie-Elisabeth (Ovente te Mijvel) vertrekt een uur later met de boot, haar vrienden en de zwaargewonde. Zij moeten de zuster ontmoeten te Jodoigne. De tempgeheinde werkmann ver-wittigt dat de velden vol zijn met Duitsers. Men blijft twee weken zonder nieuws, dan vernemen men dat ze dezelfde dag om 8 uur 's avonds te Mijvel waren aangekomen. Zuster Ovente van Mijvel had

al drie maal een brief meegegeven naar Hoopaarden, maar nooit waren die aangekomen.

De 3e oktober om halfzes 's avonds, houdt een bravenrijwagen halt voor het klooster en een zuster van Mijvel (Soeur Marquerite) stapt uit. Ze komt vragen hoe de scholen moeten heropend worden.

De 5e oktober worden de blansen te Hoopaarden heropend met 4 of 5 leerlingen van het dorp per klas.

Zeer vlieg komen ze talrijker.

Om 7 uur moeten de lichten gedoofd worden.

Men begint tot het einde van de oorlog een gerecht voor bloem, aardappelen, suiker, petroleum voor de verlichting, enz...

Eerst probeert men nu verlichting om te studeren met alcohol lampjes. Soeur Ignace de Savé-Beu, die Duitse is en perfect Duits kent, probeert petroleum-lampjes te krijgen van de verschillende Duitse commandanten van Tienen, Kontich en Leuven.

Soeur Clementine haalt onder de neus van de Duitsers graan bij de boeren uit de ontrek. De grasseken en bloemenparke van het klooster maken plaats voor aardappelen en bonen.

Elke dag staan er armen aan de poort, zij komen zelf aan tepen Charleroi. Allen krijgen zij een bord warme soep en mencheeren dan voldaan men terug naar huis.

In de winter van 1914 op 1915 is er meer dan eens alarm. Een Duitse leerling van "Sainte Anne", die niet naar huis was kunnen gaan behaupt zich bij de commandant van Tienen over de verontwaardiging van de zusters bij de nival in ons land. Op zekere dag verschijnt hij in het klooster en dreigt er 300 soldaten te brengen. Telkens een nieuwe commandant te Tienen aankwam her die dat verslag over de ongemilligheid van de zusters t.o.v. de Duitsers en telkens kwamen de Duitsers dan dreigen in het klooster. Op zeker oogenblik verschree een afdeling van 300 soldaten en begon voor de gebouwen van "Sainte-Anne" drill-oefeningen, tot plots jolijt van de leerlingen achter de vensters, maar met panische angst gevolgd door de zusters. Gelukkig bleef het bij uitdrijvingen. Dit duurde tot een van de Duitse zusters, Soem Emma, van een familielid verhoor, hij was commandant van Kontich, dat dat famerise verslag van die Duitse leerlinge vernietigd werd. Sindsdien hielden de dreigementen op.

In februari mochten de aspirant-regentessen examens gaan afleggen in het Paritcheersinstituuat te Leuven. Vanaf oktober 1915 bestond de gaveente tot een degelijke uitdeling van soep en broodje (pistolet) aan de kinderen van het dorp.

Het blooter kreeg zijn deel en de kinderen van de niet-betelende lagere school hadden zo genoeg eten.

In het begin van 1915 ook waren er 27 kinderen van Neerlinter aangekomen die bleven tot het einde van de oorlog.

Vanaf oktober 1915 waren er ook weer veel leerlingen, behalve in de afdeling van "Sainte Anne", omdat die hoofdzakelijk bevolkt werd met buitenlandse meisjes. De normschool telde 80 leerlingen.

In september 1916 werd er tyfus geconstateerd bij een leerlinge (het drama luidt de tyfushoort uit k Nijvel). Eind 1916 wordt de directeur van Kerkhoven postaar benoemd te Ruus St. Anna's en opgevolgd door A. Peeters.

De winter van 1917 was zeer hard. Er waren weinig bolen en ze waren daarbij zeer duur. In de Bazel, het blooterpand en in sommige speeksalen, werd de chauffage niet meer opgeset. Dorpelingen bomen bomen uitkoken in het blooterpoed. Men bomt 's nachts rissen en netten hangen in de vijver. Zelf de groenten, de bloem, het geslacht vlees en de boten worden regelmatig gestoken.

Moeder Oreste Antoinette wilde de Duitsers niet ter hulp roepen. In 1917 sterft te Enghien, de oude Supérieure Meis Leône in de ouderdom van 77 jaar.

Daar verschijnt het deureet van de Duitsers dat voortaan de diploma's van de normaalscholen door de Duitsers moeten ondertekend worden. Kardinaal Mercier laat de instellingen vrij zich daaraan te onderwerpen of niet. Hoogaarden weigert, maar Moeder Overte moet naar de militaire overheid in Brussel, vergezeld van Soeur Ignace.

Bang wacht men de gouwe dag en men vreest te nooit meer weer te zien. Maar bijt, 's avonds zijn ze terug. De mannen worden opgeroepen om te gaan arbeiden in Duitsland. De zusters helpen de vrouwen en de kinderen die achterbleven zonder kostwinner zoveel ze konden.

Begin 1918 komen de Duitsers het koper, matrassen en dekens opeisen. De zusters waren echter verwittigd of voorhand.

In oktober 1918 herbeginnen de lessen voor de kinderen met een redeaantal van 96 leerlingen in de normaalschool.

Er beginnen geruchten te gaan over het einde van de oorlog. Eind oktober komen Duitse hogere officieren zien om een "lesaret" te maken in het klooster en de leerlingen moeten onmiddellijk terug naar huis. 's Anderendaags 's morgens zijn ze nog en nog op dezelfde dag komen 1000 bedden aan in het station. De volgende dag worden ze geïntalleerd en er komt een warme provisie toe.

Soldaten uit Beieren trekken de wacht op. Ze waren veel beter dan de Duitsers.

Ondertussen worden door geallieerde vliegers hoopvolle pamfletten uitgespreid over de omgeving.

De 11e november verspreidt zich rond de middag het nieuws dat de Duitsers vrede gevraagd hebben.

Na de middag komen soldaten van verschillende nationaliteiten in het dorpster hulp en ondersteuning vragen.

Zij worden door de Duitsers meegenomen in de velden los gelaten. Met alle mogelijke en onmogelijke transportmiddelen, "de kop in de pond" trekken de Duitsers af.

Elke avond komen twee veldwachters van het dorp

"Sainte Anne" bewaken omdat er inwoners willen proberen het achtergelaten materiaal te stelen. Nachts was maar één van de paarden zelf een matras mee!

Militairen komen alles halen. De geallieerden komen Hoogenderen innemen en een groot Frans detachement logeert omroepweken in "Sainte-Anne".

Het moedig gedrag van Mère Antoinette tijdens de Duitse bezetting werd overal geprezen.

120 Het Klooster in de XXe eeuw.

Na de oorlog keerde de rust weer en gingen de zusters terug aan het werk.

In augustus 1919 aanvaardden zij een nederige fundatie te Antwerpen, waar zeven zusters in externaat werden geplaatst voor het onderwijs te verzekeren aan 300 ingeschreven kinderen.

In 1920 werd het eeuwfeest gevierd van de overkomst der zusters te Hoegaarden. Kardinaal Mercier woonde de plechtigheid bij.

In 1924 neemt Mère Marie des Anges het Superieurschap van Mère Antoinette over.

In juli 1926 kwam er nog een naklank van de wereldoorlog. Kardinaal Mercier, de grote vaderlander, was gestorven en kort daarop bracht een Bisdop-afigevaardigde een kistje van de overleden Kardinaal naar het klooster van Hoegaarden, als dank en aandenken voor hun heldhaftige houding tijdens de Duitse bezetting en voor de weigering hun diploma's door de Duitse overheid te laten handtekenen. Zo luidde de wens van Kardinaal Mercier.

Datzelfde jaar werd aan de lagere normaalschool een middelbare sektion en ook een lagere wetenschappelijke afdeling verbonden. Mgr. Legraive zegende de nieuwe gebouwen in.

Ook vertrokken in 1926 de eerste zusters-missionarissen naar Kongo, om er een missiepost op te richten te Gigungi, in 1931 gevolgd door een tweede te Kimbau.

In 1930 vierde Mère-Supérieure Marie des Anges haar Gouden Jubileum van haar professie, in aanwezigheid van Mgr. Van Roey.

De zusters stichtten de VKSI en een missie-naaiking.

Op 18 februari 1933 brak een brand uit in de feestzaal van het klooster. Heel het gebouw met inboedel werd verwoest. Er was een schade van 54.076 Fr.

Datzelfde jaar overleed in het klooster de Supérieure Marie des Anges in de ouderdom van 78 jaar. Mère Antoinette volgde haar terug op.

In 1935 versmolten de lekezusters zich met de anderen en werd een volledige afdeling " oude humaniora " opgericht.

Dan kwam de viering van het 25 jarig bestaan van de Normaalschool. Het Bisdome gaf de toelating om geld in te zamelen voor hun vrije school te Zurenberg.

Ondertussen kon de Congregatie ook de moeilijke overname bewerken van het " Institut des Soeurs de Notre Dame " te Tienen.

In 1938 werden de galerij van " Sainte Anne " en het tennisveld ingezegend en toen brak de mobilisatie en de tweede wereldoorlog uit en voor de tweede maal zou Mère Antoinette de vijand trotseren.

De Directeur A. Peeters werd in 1940 door E.H. Costa opgevolgd.

Duitse soldaten bezetten de gebouwen en het grootste deel van de zusters worden naar Menen en Frankrijk geëvacueerd. Vier bange jaren vol verschrikking en ellende vingen aan. En opnieuw stonden de zusters de armen bij en hielpen zij menige voortvluchtige.

In 1944 kwamen weer Duitse troepen in het klooster legeren en vervolgens werd er een Amerikaans veldhospitaal ingericht.

Het jaar daarop werd de toestand terug normaal en zag de homologatie van de nederlandstalige Grieks-Latijnse afdeling.

In 1946 liet Mère Antoinette zich wegens ouderdom door de 38 jarige Soeur Lamberta vervangen (in de wereld F. Tamignaux, geboren te Nivelles in 1908). In datzelfde jaar ondernamen de zusters grote werken. Het gebouw in de verlenging van het klooster werd gesloopt en vervangen door een grotere en stevigere vleugel, opgetrokken in dezelfde stijl als het kloostergebouw. Twee torens vervolledigden de nieuwe constructie.

In 1947 grepen op het kerkhof van Hoegaarden de opgravingen plaats ter ontdekking van het graf van E.H. Delfosse en in 1948 werd de 100 verjaring van zijn dood herdacht.

Bij deze gelegenheid kwam Kardinaal Van Roey de nieuwe vleugel inzegenen en vierde E.H. Costa zijn zilveren priesterjubileum.

In 1950 werd een vrije handelsafdeling opgericht, maar twee jaar later traden de eerste symptomen in van een periode van verval.

De rijk betalende leerlingen uit het buitenland verlieten het klooster, zodat het Internaat Sainte Anne, hetwelk voor de zusters een grote bron van inkomen uitmaakte, afschaft werd.

In 1952 overleed in het klooster Mère-Supérieure Lambert in de ouderdom van 44 jaar. Zij werd opgevolgd door Mère Huberta, in de wereld B.R.G. Lequime, geboren te Arquennes in 1897, dus 55 jaar oud.

In 1954 werden ook de technische school en de Grieks-Latijnse humaniora naar Tienen overgebracht.

Het volgend jaar besliste de gemeente tot de verlenging van de Kloosterstraat ; deze verlenging liep gedeeltelijk doorheen het eigendom van Mariadal.

Met deze onteigeningsgelden kon de St. Rochuskerk gerestaureerd worden, maar in 1958 moesten de zusters ook de weide buiten de omheining verkopen om het hoofd te kunnen bieden aan de zware financiële eisen van de tijd.

In 1959 rouwde de Congregatie, omwille van het overlijden van ex-Moeder-Overste Antoinette, de kranige Supérieure uit de twee wereldoorlogen, die in de hoge ouderdom van 89 jaar was gestorven.

In dat jaar werd een nederlandstalige afdeling opgericht, doch het eerste jaar van de franstalige sekte der Normaalschool verhuisde naar Jodoigne. Twaalf zusters vertrokken naar Jodoigne, waar in 1963 de overname plaats greep van het " Institut de la Providence ".

En zo verdween geleidelijk het franstalig onderwijs uit het klooster van Hoegaarden, maar met dit ook alle vroegere naam en faam en veel geld.

In 1964 werd Mère Huberta, die zich te Nivelles terug trok, opgevolgd door Moeder Lydia, in de wereld L. Peeters, geboren te Antwerpen in 1914.

De 50e verjaring van de erkenning der Normaalschool werd luisterrijk gevierd.

In 1967 kwam van uit Nivelles de droeve mare over het afsterven van ex-Mère-Supérieure Huberta, in de ouderdom van 70 jaar.

Alsdan moesten ingevolge de modernisering van de kleding der nonnen, de regels van de orde worden herzien, waarvan het eerste deel in 1969 door Kardinaal Suenens werd goedgekeurd.

In 1970 werd met de luister die er kon aan gegeven worden, de 150e verjaring gevierd van de overkomst der zusters naar Hoegaarden.

De financiële moeilijkheden waren echter oorzaak dat de Congregatie in 1971 haar Marollenkapel moest verkopen, gelegen te Houtem en gewijd aan OLV van Scherpenheuvel.

lijst van de oversten van het Klooster

Kloosternaam	wereldnaam	Periode	Ouderdom bij benoeming	Tertijn Superieurschap	Geboorte	Overlijden	Leeftijd
Mère Julienne	A.C. de Hennault	1835 - 1848	53 jaar	13 jaar	Braine l'Alleud 22 - 3 - 1772	Hoegaarden 17 - 7 - 1852	80 jaar
Mère Rosalie	A.R. Schoonaerts	1848 - 1857	49	9	Opheyllisse 5 - 4 - 1799	Hoegaarden 3 - 9 - 1871	72
Mère Ursule	A.C. Van Kellegom	1857 - 1878	43	21	Antwerpen 19 - 6 - 1814	Hoegaarden 29 - 6 - 1878	64
Mère Marie Gommae	A.C.M. Everaerts	1878 - 1887	58	9	Antwerpen 9 - 3 - 1820	Enghien 10 - 8 - 1888	68
Mère Thérèse de Jésus	M.T. Rombauts	1887 - 1889	59	2	Ilegem 2 - 3 - 1828	Hoegaarden 8 - 3 - 1890	62
Mère Léonce	T.E. Pomaerts	1889 - 1896	49	7	Tienen 22 - 11 - 1840	Enghien 12 - 2 - 1917	77
Mère Marie des Anges	M.F. Verbuecken	1896 - 1908	41	12	Antwerpen 14 - 12 - 1855	Hoegaarden 18 - 11 - 1933	78
Mère Antoinette	E.E. Siraux	1908 - 1924	38	16	Enghien 8 - 2 - 1870	Hoegaarden 25 - 4 - 1959	89
Mère Marie des Anges	M.F. Verbuecken	1924 - 1933	69	9	Antwerpen 14 - 12 - 1855	Hoegaarden 18 - 11 - 1933	78
Mère Antoinette	E.E. Siraux	1933 - 1940	63	13	Enghien 8 - 2 - 1870	Hoegaarden 25 - 4 - 1959	89
Mère Lambertia	F. Taignaux	1946 - 1952	48	6	Nivelles 18 - 2 - 1908	Hoegaarden 8 - 6 - 1952	44
Mère Huberta	B.R.G. Lequime	1952 - 1964	55	12	Arquennes 28 - 9 - 1897	Hoegaarden 14 - 1 - 1967	70
moeder Lydia	L. Peeters	1964 -	50		Antwerpen 16 - 2 - 1914		

1070

werdt vervuld

Museum J. Van Nerum 't Nieuwhuys b.z.w. HOEGAARDEN

Zetel : E. Curystraat 2/4 - 3320 Hoegaarden. Tel. 016/762.94
Bankrekening : Bank van Brussel Nr. 310-C37CC21-52 Museum J. Van Nerum

Informatieblad

(nr. 9 : driemaandelijkse uitgave)

Aan alle leden en trouwe museumvrienden,

Met deze hebben wij de eer en hetgeoegeen, U via ons Informatieblad, het jaarprogramma voor 1974 kenbaar te maken. Ondanks het besparingsjaar om in 1975 tot een lustrumviering te kunnen overgaan, ter gelegenheid van ons tienjarig bestaan, hebben wij toch getracht U een maximum te schenken. De hoge onkosten inzake zegelrecht belet ons echter om bij elke activiteit, onze 400 trouwe leden uit te nodigen bij middel van een speciaal schrijven. Daarom verzoeken wij U beleefd, huidig schrijven als een vaste en permanente uitnodiging te beschouwen voor al de activiteiten die tijdens 1974 in het museum zullen plaats grijpen. Zij werden voor U ingericht, dank zij Uw milde steun en Uw trouw lidmaatschap. Het is dan ook vanzelfsprekend dat U er het meest recht op hebt en de eerste zijt die wij uitnodigen op al onze vooropeningen. Wij hopen dat U onze bedoeling naar juiste waarde zult schatten en vlug zult begrijpen dat wij Uw bijdrage doeltreffend aanwenden. Met onze beste dank en hoogachting.

Het Museumbestuur.

J A A R P R O G R A M M A 1974

=====

- 2 Febr. 16 uur. Alg. Stat. vergadering van de Museumvereniging.
- 23 Febr. 17 uur. Vormingskursus in stamboomkunde voor beginners.
- 9 Maart 17 uur. Filmprojectie "Naar de Caraïben"
- 23 Maart 17 uur. Vormingskursus in wapenkunde voor beginners.
- 6 tot 21 April. Tentoonstelling van "Oude merkwaardige pijpen" door dhr. L. Vandewijngaert uit Tienen. Vooropening 17 uur.
- 20 April 17 uur. Werkvergadering voor de Vrienden van 't Nieuwhuys.
- 4 Mei 17 uur. Ridderverheffing in de Orde van de Roerstok. Feestviering van de Biergilde.
- 18 Mei / 25 Aug. Tentoonstelling "de landbouwer, het oudste beroep ter wereld. Vooropening 17 uur.
- 22 juni 17 uur. Werkvergadering voor de Vrienden van 't Nieuwhuys.
- 25 JUNI Reis naar de kust, met bezoek aan de zeebasis van Oostende en ontvangst op een oorlogsschip. Inschrijvingen in het Museum.
- 7 Juli 16 uur. Oude Volksspelen(kegelen, bakschieten en ringwerpen)
- 3 Aug. 17 uur. Werkvergadering voor de Vrienden van 't Nieuwhuys.
- 15 Aug. 15 uur. Natuurwandeling "Met de V Geslachten naar de historische hoeve van Wahenges te Slimpré onder Sluizen. Vertrek aan Museum.
- 24 Aug. 16 uur. Geleid dorpsbezoek met historische inslag en ontvangst in de kleinste brouwerij van België. Vertrek Museum.
- 7 tot 22 Sept. Tentoonstelling "Frank Francken exposeert...." Vooropening 17 uur.
- 15 Sept. 16 uur. Oude Volksspelen bij kermis. (kegelen, bakschieten, ringwerpen en stopmikken).
- 12 tot 27 Okt. Tentoonstelling "Jeugdtekenwedstrijd over de sport" Vooropening 17 uur.
- 26 Okt. 17 uur. Vormingskursus in stamboom- en wapenkunde
- 16 Nov. 17 uur. Werkvergadering voor de vrienden van 't nieuwhuys.
- 30 Nov. 15 uur. St Niklaas en de museumvriendjes (gratische fotos)
- 8 Dec. 16 uur. St Niklaas en de V Geslachten. Bezoek aan het Rusthuis (16 uur) en aan Museum (17 uur)
- 24 en 31 Dec. Kerstmis aan de Kribbe en Oudejaarsavond in 't museum.

NB. Andere geleide bezoeken, wandeltochten, diaprojecties, voordrachten en nevénactiviteiten zullen later worden kenbaar gemaakt.
Datum voor de heropening van de afdeling "Heemkunde" later te bepalen.

BEWAAR DIT BLAD ZORGVULDIG EN WEES HARTELIJK WELKOM OP AL ONZE
AANGEKONDIGDE ACTIVITEITEN.

HET LEDENEFFEKTIEF 1974

Na afsluiting van de ledenlijst op 1 maart 1974 zag het ledeneffectief van "de Vrienden van 't Nieuwhuys" er uit als volgt :

<u>Gewest</u>	<u>Bescher-</u> <u>mende</u>	<u>Ere-</u>	<u>Gewone-</u>	<u>Publici-</u> <u>taire</u>	<u>Totaal</u>
Hoegaarden en zijn ge- huchten	11	80	49	37	177
Andere gemeen- ten van Vl-Bra- bant (Tienen)	10(7)	43(13)	13(2)	5(3)	71(25)
Brusselse aggl.	2	27	2	2	33
Prov. Antwerpen	-	12	7	-	19
Prov. Limburg	1	4	1	-	6
Prov. O-Vlaand.	-	7	1	-	8
Prov. W-Vlaand.	-	-	-	3	3
Wallonie	1	8	1	1	11
Buitenland	-	2 Frankrijk 2 N.Hebrieden	2 Columbië 2 Indië	-	4
Totaal 1 Maart 1974	25	103	76	48	332
Cijfers op 1/3/ 74	19	153	72	36	280(162 Hoegaar- diers)
Cijfers op 31/12/ 74	23	199	141	39	402(199 id)
verwachtingen 74	30	200	120	50	400(200 id)

Wie helpt ons deze verwachtingen verwezenlijken ?

Een geschenk wacht U bij het aanbrenge van een nieuw lid

— ONZE BESCHERMENDE LEDEN —

Aangezien ons tijdschrift reeds onder druk ging in januari staan al onze beschermende leden nog niet in Alpaïdis vermeld. Daarom publiceren wij hieronder de volledige lijst (afsluiting op 1 maart 74)

Mej. Cecile Struys , winkelierster, Hoegaarden
Mevr. Jef Smeesters , Tienen
Dhr. August Fourie, drukker, Hoegaarden
Dhr. Rolin Jacquemijns, Voorzitter Beheerraad Tiense Suikerraffinaderij
Dhr. Paul Vandermeeren, Handelaar in granen, Hoegaarden
Mej. Mariette Hermans, Hoegaarden
Dhr. J.P. Desmedt, Vertegenwoordiger Vieux-Temps, Drogenbos
Mevr. Leopold Lodewijckx, Hoegaarden
Mevr. A. Dotremont, Brussel
Dhr. P. Dayers, geneesheer, Helchteren
Dhr. P. Bail, Hoegaarden
Dhr. Decoster, geneesheer, Hoegaarden
Kannunik Mombaers, Winksele-Delle
Dhr. Maurits Dodion, leraar, Muizen
Instituut Mariadal, Hoegaarden
Dhr. Pol Hermans, apotheker, Hoegaarden
Dhr. Johny van Stipthout, amusementsspelen, Tienen
Dhr. René Gillis, apotheker, Tienen
Dhr. Leopold Stockmans, Hoegaarden
Dhr. R. Taverniers, beroepsmilitair, Hoegaarden
Dhr. Louis Vandewijngaert, Tienen
Dhr. Dr. Billen, Hoegaarden
Dhr. Van Welden R. , Tienen
Dhr. L. Thyriion, Malèves St. Marie Wastinnes
Dhr. Missal, Tienen
Dhr. Max Lewin, Voorzitter SITCA, Brussel

— ONZE PUBLICITAIRE LEDEN —

Om dezelfde reden van het onder druk gaan van ons tijdschrift in januari ~~zullen sommige publiciteiten pas vanaf de tweede uitgave in Al-~~païdis kunnen opgenomen worden. Daarom laten wij hier in lijstvorm de leden verschijnen, die het ons door hun publiciteit mogelijk maken de doelstellingen van het museum te verwezenlijken:

Dhr. Cauwberghs P., beenhouwer, Doelstraat Hoegaarden
Dhr. J. Fourie, meubelen, Tiensestr. Hoegaarden
Hougardia NV, likeuren, Stoopkensstr. Hoegaarden
Dhr. J. Georges, Discount, Gasthuisstr. Hoegaarden
Brouwerij Pieraerts, Bieren Artois, Kouterhof Hoegaarden
Dhr. J. Emanuel, meubelen, Doelstr. Hoegaarden
Bank van Brussel, Tiensestr. Hoegaarden
Dhr. A. Mannaerts, meubelen, Doelstr. Hoegaarden

Dhr. G. Nicolaes, verver, Tiensestr. Hoegaarden
 Gebroeders Vandermolen, houthandel, Stoopkensstr. Hoegaarden
 Dhr. Swinnen, bakkerij, Putzeysstr. Hoegaarden
 Dhr. P. Vandenneucker, bakkerij, Dotremontstr. Hoegaarden
 Dhr. M. Delmelle, kachels, Tiensestr. Hoegaarden
 Dhr. A. Fourie, drukker, Kl. Overlaar, Hoegaarden
 Dhr. Van Maele, beenhouwer, Gemeenteplein Hoegaarden
 Dhr. J. Truyens, bierhandel, Gasthuisstr. Hoegaarden
 Dhr. Hettich A., uurwerken en juwelen, Tiensestr. Hoegaarden
 Dhr. R. Rome, Meesterkleermaker, K. Albertlaan, Hoegaarden
 Dhr. A. Girouille, houthandel, Ourystr. Hoegaarden
 Algemene Spaar- en Lijfrentekas, Doelstr. Hoegaarden
 Gebroeders Sterckx, bloemen en planten, Kl. Overlaar Hoegaarden
 Restaurant Vital "Bij den Boer" Diestse vest Leuven
 Little Dailly, Restaurant-Pub, Leuvense Steenweg Brussel
 Madymous, geschenken en binnenhuisinrichting, Notelaarsstr Brussel
 Focinac, Veemarkt Tienen
 Friture Hedy, Restaurant, Ourmystr. Hoegaarden
 Dhr. H. Van Mol, schrijnwerker, Kloosterstr. Hoegaarden
 Dhr. M. Ladangh, haarkapper, Tiensestr. Hoegaarden
 Dhr. Milisse, Nermstr. Hoegaarden
 Dhr. Fr. Peeters, dakwerken en opbouw, Potterijstr. Tienen
 Brouwerij P. Celis, oud Hoegaards bier, Vroente Hoegaarden
 Hotel-Restaurant Lilyta, Koninklijke weg, Den Haan
 Dhr. A. Maes, centrale verwarming, Roeselaarse str. Rumbeke
 Hotel Plaza, Leopoldlaan, Middelkerke
 Brouwerij Vieux-Temps, Bieren, Mont Saint Guibert
 Generale Bankmaatschappij, Doelstr. Hoegaarden
 Dhr. R. Engels, meubelen, Altenaken Hoegaarden
 Dhr. L. Christens Doelstr. Hoegaarden
 Dhr. Bosmans, boekhandel, Doelstr. Hoegaarden ...
 Dhr. R. Mannaerts, verver, Doelstr. Hoegaarden
 Dhr. J. Marchal, tabakhandelaar, Doelstr. Hoegaarden
 Dhr. Cl. Mannaerts, pasteibakker, Tiensestr. Hoegaarden
 Dhr. Massaer J. Orbit, Rondestr. Korbeck-Lo
 Dhr. Machiels P., textiel, Doelstr. Hoegaarden
 Dhr. J. Wouters, Doelstr. Hoegaarden
 Zaal "Au Cercle" feestzaal, Doelstr. Hoegaarden
 Newform Hoegaarden
 Tiense Suikerraffinaderij, Aandorp 1, Tienen

DE GRATISCHÉ MUSEUMTOMBOLA

Alle leden die voor 2 februari 1974 hun lidmaatschap hernieuwden of voor het eerst lid werden kregen een nummer voor onze gratische tombola; met als hoofdprijs : een echte Spaanse ridderdegen.

Tijdens de statutaire vergadering van 2 februari werd het winnend nummer, in het bijzijn van de buitenstaande getuigen; de heren Mans, Smeyers en Lefevre, door een onschuldig kinderhandje uitgetrokken.

Dit nummer was 113 met als gelukkige winnaar Dhr. Paul Dewalhens, Ere Archivaris, 14 IJzerstraat, Tienen.

EEN LEVEND ARCHIEF

Het Gemeentekrediet van België dringt er in zijn tijdschrift van januari 1974 op aan, dat de Belgische gemeente-archieven een meer actief beleid zouden voeren, om doodse archieven levendig te maken en door de belangstelling ervan op te wekken, hen in dienst te stellen van het publiek. Hiervoor geven zij bv. aan

I. om tot een actief beleid te komen

- 1 de activiteitsverslagen van sociale en culturele verenigingen verzamelen
- 2 het opsporen van foto's, documenten, prent- en postkaarten
- 3 films en dia's over de gemeente bijeen brengen
- 4 het openstellen van bewaarde schatten, door tentoonstellingen, publicaties, geleide bezoeken enz....

II. om tot een levend archief uit te groeien

- 1 de geschiedenis van het verleden kenbaar maken
- 2 bepaalde gebeurtenissen bespreken met mensen die ze zelf meemaakten
- 3 de recente geschiedenis opstellen (20e eeuw)
- 4 inroepen van getuigenissen van oudere personen
- 5 oprichten van een museum of contactplaats tussen de bevolking en geschiedenis (soort van propagandacentrum voor de geschiedenis van de gemeente)
- 6 inrichting van een geschiedkundige bibliotheek

Te Hoegaarden is uit het gemeente-archief geen museum ontstaan, maar er sproot wel een levendig geschiedkundig archief uit het museum in 't Nieuwhuys, waar de meeste van de voorgaande punten druk beoefend worden en grote vorderingen maken.

